

AGED: Amsterdam Groningen Elderly Depression Study

Angst en depressie bij verpleeghuisbewoners;
prevalentie en risico indicatoren

Lineke Jongenelis

Martin Smalbrugge

EMGO, onderzoeksprogramma common mental disorders
VU medisch centrum

Inhoud

- 1. Achtergronden/opzet AGED studie**
- 2. Prevalentie angst en depressie**
- 3. Risico indicatoren angst en depressie**
- 4. Herkenning depressie**
- 5. Conclusies**
- 6. Screenen?**

AGED: Amsterdam en Groningen

**Vakgroep Verpleeghuisgeneeskunde, Vakgroep
Psychiatrie, Instituut voor Extramuraal
Geneeskundig Onderzoek (EMGO), VU Universitair
Medisch Centrum, Amsterdam**

**K.Jongenelis, AM Pot, M. Smalbrugge, ATF Beekman, MW
Ribbe, JA Eefsting**

**Vakgroep Sociale Psychiatrie, Universitair Medisch
Centrum Groningen**

AM Eisses, H Kluitert, J Ormel

Achtergronden AGED

- **Depressie en angst komen frequent voor bij ouderen in de algemene bevolking**
- **Gevolgen:**
  - hogere mortaliteit
  - meer functionele beperkingen
  - slechtere kwaliteit van leven
  - hogere zorgconsumptie

AGED: vraagstellingen

- prevalentie (beloop) van depressie en angst bij Nederlandse verpleeghuisbewoners?
- risico indicatoren voor depressie en angst?
- herkenning/behandeling?
- gevolgen?

AGED: studie-populatie

14 verpleeghuizen in Noord-West Nederland
350 patiënten

dataverzameling november 1999 – mei 2001

inclusiecriteria:

- >55jr
- verwachte opnameduur > 6 maanden
- MMSE>14
- geen ernstige communicatieve beperkingen

AGED: verzamelde gegevens

Metingen (0 en 6 maanden)

depressie/angst:

- Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry (SCAN)
- Geriatric Depression Scale (GDS)

klinische kenmerken:

- demografische
- gezondheidsgerelateerde
- psychosociale
- zorggerelateerde

herkenning van depressie door artsen en verzorging

AGED: depressie en angst-definities

Depressie:

- Major depressive disorder (DSM-IV)
- Minor depression (DSM-IV)
- Depressieve symptomen (GDS>10)

Angst:

- GAD, paniekstoornis, fobieën (DSM-IV)
- Subthreshold angststoornissen (DSM-IV-)
- Angstklachten (SCAN)

AGED: prevalentie depressie

Major depressive disorder (MDD):	8.1%
Minor depression (MinD):	14.1%
Depressieve symptomen(Depr.Sympt.):	24.0%

AGED: prevalentie angst

GAD, paniekstoornis, fobieën (DSM-IV): 5.7%

Subthreshold angststoornissen (DSM-IV-): 4.2%

Angstklachten (SCAN): 19.8%

AGED: risico indicatoren depressie

	Depr.Sympt. OR	MinD OR	MDD OR
Leeftijd < 80	1.99		
Pijn	2.76		
Functionele beperkingen	1.70		3.24
Visus beperking	2.33		3.39
Beroerte	2.48		4.02
Eenzaamheid	3.44	4.52	13.37
Gebrek aan sociale steun			3.42
Recent negatief life-event	1.80		2.71
Ervaren gebrek aan kwaliteit van zorg	2.34	2.12	4.27

AGED: risico indicatoren angst

	Angst- klachten OR	(Subthreshold) Angststoornissen OR
Opleiding (<6jr)	0.47	
Cognitief functioneren (MMSE>23)		3.49
Depressie	2.50	6.87
Beroerte		2.97
Visus beperking	1.96	
Pijn	1.94	
Recent negatief life-event	2.53	

AGED: prevalentie comorbiditeit depressie en angst

- Pure depressie (MDD/MinD): 17.1%
- Pure angststoornis (DSM-IV/DSM-IV-): 4.1%
- Comorbiditeit angst depressie: 5.1%

AGED: risico indicatoren comorbiditeit angst en depressie

	PD OR	CAD OR	PA OR
Leeftijd > 80	0.47		0.27
Visus beperking	2.30		
Pijn		4.59	
Eenzaamheid	7.23	12.79	
Gebrek aan sociale steun			0.23
Recent negatief life-event	2.74		
Ervaren gebrek aan kwaliteit van zorg		5.93	

AGED: herkenning depressie

	Verpleging/ verzorging	artsen
Eerdere studies verpleeghuizen	27-78%	14-67%
AGED-studie	71-73%	44-64%

AGED: conclusies

Depressie, en in mindere mate ook angst, komen frequent voor bij verpleeghuisbewoners. Angst wordt vooral gezien in combinatie met depressie.

Herkenning van depressie is niet optimaal.

Risico indicatoren geven bij verpleeghuisbewoners onvoldoende handvatten voor gerichte opsporing van depressie en angst

Screenen?

Ja, screening van verpleeghuisbewoners op depressie lijkt zinvol, mits gevolgd door diagnostiek en effectieve behandeling

Screening op angst? Nee, alleen gericht kijken bij bewoners waarbij depressie aanwezig is.

Screenen: hoe?

GDS-15: bruikbaar met behoud van voldoende sensitiviteit/specificiteit

Echter: items die weerstand/onbegrip oproepen

Kortere schaal (GDS-8) zonder deze items mogelijk?

Ja, een GDS-8, ontwikkeld in een andere verpleeghuispopulatie (Assess), heeft in AGED eenzelfde specificiteit/sensitiviteit als de GDS-15

Bedankt voor uw aandacht

